

Natuurlijk beheer maakt het onkruiden moeilijk

Sinds twee jaar voert het praktijkonderzoek proeven uit met agrarisch natuurbeheer. Tot nu toe vinden die alleen plaats bij akkerbouwers. De eerste proefresultaten laten zien dat de proefbedrijven veel minder last hebben van hardnekkige onkruiden. De onderzoekers zijn nu op zoek naar boomkwekers die willen meedoen.

Foto: PPO Sector Bomen, Boskoop

Het 'verschralen' van slootkanten leidt tot een bloemrijke vegetatie met minder onkruiden.

Praktijkonderzoek Plant & Omgeving (PPO) en Praktijkonderzoek Veehouderij (PV) zijn dit jaar gestart met het project 'Natuurbreed'. De onderzoekers willen hierin bekijken hoe agrariërs op hun bedrijven natuur kunnen inpassen.

Aan 'Natuurbreed' doen op dit moment 30 praktijkbedrijven mee: 16 uit de akkerbouw, vier uit de fruitteelt, vijf uit de bollenteelt en vijf uit de veehouderij. PPO sector Bomen is nog op zoek naar vier laanboomkwekers die aan het project willen meedoen. De voorkeur gaat hierbij uit naar bedrijven in de regio Opheusden.

Onkruid neemt af

Voordat 'Natuurbreed' van start ging, had het praktijkonderzoek al ervaring opgedaan via proeven met agrarisch natuurbeheer op akkerbouwbedrijven. Op deze proefbedrijven liggen sinds 1999

bufferstroken langs sloten waarmee 'verschralingsproeven' worden gedaan.

De betrokken ondernemers passen een natuurvriendelijk slootkantenbeheer toe, waarbij ze de slootkanten op geschikte tijdstippen maaien en het maaisel ook afvoeren. De slootkant verschraalt hierdoor, oftewel: de hoeveelheid nutriënten in de bodem neemt af. Zo ontstaat een gevarieerde, bloemrijke grasvegetatie die zowel voor mensen als voor dieren aantrekkelijk is. Bovendien groeien en bloeien er hierdoor meer verschillende kruiden.

De eerste resultaten van de 'verschralingsproef' zijn nu zichtbaar. In de slootkanten is een duidelijke afname te ontdekken van stikstofminnende onkruiden, zoals: kweek, grote brandnetel, fluitenkruid en akkerdistel. Tegelijkertijd is te zien dat stikstofmijdende onkruidsoorten, zoals schapezuring, juist iets vaker voorkomen. ●

Hoe komt de natuur terug?

In het project 'Natuurbreed' proberen kwekers de natuur terug op hun bedrijf te krijgen, door bijvoorbeeld:

- langs sloten 6 m brede permanente bufferstroken aan te leggen. Zo wordt meteen voldaan aan de verplichte teeltvrije zones. Op de slootrand ontwikkelt zich zo een bloemrijke grasvegetatie waarin onder andere kniptorren, loopkevers en spinnen zich thuisvoelen (nuttige insecten die plaaginsecten kunnen bestrijden).
- teeltvrije zones jaarlijks in te zaaien met een mengsel van *Phacelia*, heggewikke, Perzische klaver en Engels raaigras. Dit mengsel is redelijk berijdbaar en heeft een lange bloeihoogte waarvan onder andere zweefvliegen kunnen profiteren (de larven hiervan eten luizen).
- sloten te bufferen waardoor ze worden ontzien van drift en vermessing vanuit de akker. In combinatie met een natuurvriendelijk slootkantenbeheer (het maaien en afvoeren in een bepaalde periode van het jaar) ontstaat een bloemrijke sloot met een hoge natuurwaarde.
- snoeihout van de kwekerij op een rustige plek op het bedrijf in de lengte op te stapelen tot zogeheten houtrillen. Houtrillen zijn uitstekende schuilplaatsen voor onder andere hermelijnen en wezels (vijanden van konijnen).

Wouter Schuring
Annemiek van Beek

W. Schuring is gewasonderzoeker Siergewassen bij PPO, sector Bomen, telefoon (0172) 23 67 40. A.van Beek is onderzoeker bij PPO, Lelystad.

Wat beoogt 'Natuurbreed'?

Op 30 praktijkbedrijven uit verschillende sectoren is dit jaar het project 'Natuurbreed' gestart. Op de praktijkbedrijven worden proeven uitgevoerd met agrarisch natuurbeheer. Onderzoekers testen hierbij een door PPO ontwikkelde methode voor het opstellen van een bedrijfsnatuurplan. Tijdens de vierjarige looptijd van 'Natuurbreed' brengen de onderzoekers de ervaringen van de deelnemers en de gevolgen voor natuur, landschap en bedrijf (zowel praktisch als economisch) in beeld. De methode voor het opstellen van een bedrijfsnatuurplan kan hiermee worden verbeterd. Doel van het project is te komen tot een eenvoudig stappenplan waarmee iedere natuur- en/of landbouworganisatie snel een goed onderbouwd bedrijfsnatuurplan kan opstellen.